

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนเรา การฟังนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้เกิดการสื่อสารกันได้ ทั้งนี้เพราะหากผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจคำพูดที่ได้ยินแล้ว ย่อมไม่สามารถพูดโต้ตอบกันได้ การสื่อสารก็ไม่เกิดขึ้น หรือกล่าวได้ว่าการสื่อสารไม่บรรลุเป้าหมายนั่นเอง (คีรีพร ฉันทานนท์, 2533 : 9) ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่แสดงความรู้สึกลึกซึ้งให้เข้าใจซึ่งกันและกัน การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงกลายเป็นจุดมุ่งหมายที่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศทั่วโลกยอมรับ (Finocchiaro, 1982 : 5)

ทักษะทางภาษาประกอบด้วย ทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และทักษะเขียน ซึ่งสามารถแบ่งทักษะทั้ง 4 ออกตามลักษณะการสื่อสารได้เป็น 2 ภาคคือ ภาครับได้แก่ ทักษะฟังและอ่าน ซึ่งจัดเป็นการรับรู้ความหมายภาคแสดงได้แก่ ทักษะพูดและเขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่บุคคลต้องแสดงออก (พจนีย์ วิริยะสุนทรพร, 2530 : 1) ทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน จะนำไปสู่ความเข้าใจภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและในกระบวนการทักษะทางภาษาทั้งหมด ทักษะฟัง จะเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นทักษะพื้นฐานทางการเรียนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ พูด อ่าน และเขียนต่อไป สตริคเคอ (Strickler, 1979 : 635) แซบโปโล (Zappolo, 1981 : 31) ได้ศึกษาการใช้ทักษะทั้ง 4 ในการสื่อสารประจำวันว่ามีการใช้ทักษะการฟังประมาณ 45% พูด 30% อ่าน 16% และเขียน 9% ซึ่งสอดคล้องกับ กรอส (Gross, 1983 : 450) ที่ได้สำรวจทัศนคติที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจของอาจารย์ผู้สอนภาษา และอาจารย์ผู้สอนธุรกิจในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา พบว่าส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าการสนทนาโต้ตอบและการฟังเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญมากที่สุด และสอดคล้องกับ

การศึกษาของ นัยนา ทองศรีเกตุ (2528 : 79) ที่ได้ศึกษาความต้องการการใช้ภาษาของบุคลากรในวงการธุรกิจและท่องเที่ยว พบว่าทักษะที่ต้องการมากที่สุดคือ ฟังและพูด นอกจากนี้จากการวิจัยของ มาร์คกราฟ (Markgraf, 1962 : 33-35) พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการฟังถึง 46% ของเวลาที่ใช้ในห้องเรียน จะเห็นได้ว่าทักษะฟังเป็นทักษะที่มีความต้องการมากที่สุดทักษะหนึ่ง แต่การเรียนการสอนในปัจจุบัน ครูผู้สอนมักละเลยการสอนทักษะฟัง แบลงเคนชิพ (Blankenship, 1982 : 4) กล่าวว่า การสอนของครูมีถึงร้อยละ 79 ที่ละเลยการสอนฟัง ครูร้อยละ 21 เท่านั้นที่สอนทักษะฟังให้แก่นักเรียน การสอนทักษะฟังซึ่งเป็นทักษะเริ่มแรกในการเรียนภาษา ควรสอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย แต่เท่าที่เป็นมาการฟังเป็นทักษะที่มีการสอนน้อยที่สุด และจากการวัดความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษก็พบว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองพบปัญหาในการฟังมาก โดยเฉพาะการฟังเพื่อความเข้าใจในเหตุการณ์ที่พูดมีปัญหามากที่สุด (นฤมล กอริ, 2528 : 26)

การฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยทั่วไปกล่าวได้ว่ายังมีปัญหอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟังในระดับความเข้าใจ จากการศึกษา งานวิจัยพบว่า ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังอยู่ในระดับที่อ่อนมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์ จากการศึกษาสมรรถภาพการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของหมะเนียา เลิศลาภ (2528 : 84) พบว่านักเรียนมีความสามารถในการฟังอยู่ในระดับ 0 คืออ่อนมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เฟอร์ล วัฒนากุล 2524 : อารีนาถ แก้วแว่น้อย 2524 : พรพรัตน์ เงามธรรมสาร 2524 และ จีรวัดน์ สถาพนานนท์ 2524 นอกจากนี้จากการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของ รังสิต เอียงราช (2527 : 73) พบว่านักเรียนมีความสามารถในการฟังอยู่ในระดับอ่อนมากเมื่อเทียบกับเกณฑ์เช่นกัน

ในประเทศไทยภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาต่างประเทศที่มีบทบาทมาก

ทั้งในด้านการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ตลอดจน
การสื่อสารมวลชน จากความสำคัญดังกล่าว คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 และหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทั้งด้านฟัง พูด อ่าน และเขียน (เบญจา สืบเสน,
2530 : 1) แต่ผลจากการทดสอบความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ
การวัดจากการทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียน พบว่า มีผู้สอบผ่านเกินครึ่ง
เพียง 22 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งเป็นความสูญเสียเปล่ามหาศาลที่ใช้เวลาเรียนถึง 8 ปี
แต่นักเรียนไม่สามารถที่จะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตาม
มาตรฐานขั้นต่ำที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

การเรียนการสอนทักษะฟังในระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรมุ่งหวัง
ให้ผู้เรียนมีทักษะในระดับความเข้าใจ ทั้งครูและนักเรียนจำนวนมากมี
ความรู้สึกว่าการฝึกทักษะฟังเป็นเรื่องยุ่งยาก และมีอุปสรรคหลายประการ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษของนักเรียน จึงมีครูจำนวน
ไม่น้อยที่รู้สึกท้อใจ และละเลยการให้นักเรียนฝึกทักษะฟังอย่างเพียงพอ
ซึ่งทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และแรงจูงใจที่จะฝึกฝนทักษะฟังยิ่งขึ้นอีก
(ศิริพร ฉันทานนท์, 2533 : 10) เมื่อพิจารณาการเรียนภาษาอังกฤษที่
ผ่านมาพบว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นักเรียนส่วนใหญ่ฟังภาษาอังกฤษ
เกือบไม่รู้เรื่องและพูดภาษาอังกฤษได้น้อย หรือแทบไม่ได้เลย (สุวิ
พงษ์ทองเจริญ, 2526 : 1) อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาไม่มี
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษอย่างเพียงพอ คือไม่สามารถเข้าใจ
ข้อความหรือบทสนทนาภาษาอังกฤษทั่วไปในชีวิตประจำวัน แม้จะได้เรียน
ภาษาอังกฤษเป็นเวลาหลายปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการสอนทักษะฟังภาษา
อังกฤษยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ปัญหาดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนทักษะฟังภาษาอังกฤษในระดับ
มัธยมศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้วิธีฟังที่ง่ายต่อการเข้าใจเนื้อเรื่อง

และเหมาะสมกับระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน จาก การศึกษาของ เมธานี บุญยืน (Mathanee Boonyuen, 1984 : 269-A) พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ของห้องเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย จะส่งเสริม ความรู้ด้านไวยากรณ์และการอ่านมากกว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และนันทิยา ไกรพัฒน์พงศ์ (2523 : 4) ได้สรุปความเห็นเกี่ยวกับนักเรียนที่ขาดทักษะ ฟัง-พูด ว่า มีสาเหตุมาจากครูไม่ค่อยใช้ภาษาอังกฤษในการสอน ชาววิธีสอน ที่ถูกต้อง ตลอดจนถึงแวดล้อมไม่อำนวย ประสิทธิ์ นรศาสตร์ (2526 : 60) ได้เสนอแนะว่าครูควรที่จะหาอุปกรณ์เข้ามาช่วยในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ แคนดลิน (Candlin, 1982 : 11) ที่กล่าวว่าในการเรียนภาษาอังกฤษของ ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องอาศัยวัสดุทัศนูปกรณ์เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ มากกว่าเจ้าของภาษา จากงานวิจัยพบว่ามนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อ มีการบูรณาการการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และพบอีกว่า มนุษย์สามารถรับรู้ จากทางสายตา 75% หู 13% สัมผัส 6% ลิ้น 3% จมูก 3% (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523 : 40-41) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ บลูมฟิลด์ และลีโอนาร์ด (Bloomfield and Leonard, 1961) ที่ว่า ในการสอนภาษาควรให้ผู้เรียนได้รับประสาทสัมผัสหลาย ๆ ด้าน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีเสนอเรื่อง เพื่อช่วยลดภาระ ในการสร้างมโนภาพขึ้นเอง ลดภาระในการแปลความหมาย และเหมาะสมกับ ความสามารถของแต่ละบุคคล โดยใช้วิธีเสนอเรื่อง 4 วิธี คือ

1. ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน์
2. ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ
3. ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ
4. ฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง

และศึกษาว่าวิธีเสนอเรื่องทั้ง 4 วิธี จะมีผลต่อความเข้าใจเรื่องภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง ปานกลาง และต่ำ ต่างกันหรือไม่ ตลอดจนศึกษากิริยาร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสอง คือ วิธี เสนอเรื่องและระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ

ลอนเนอร์แกน (Loneragan, 1984 : 45) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของวิธีทัศน์ คือ ความสามารถในการเสนอสถานการณ์การสื่อสารที่สมบูรณ์ในบริบท (Context) ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ง่าย โดยผ่านการเห็นภาพที่เคลื่อนไหวและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กัน ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวกับอายุ เพศ ความสัมพันธ์ การแต่งกาย สถานภาพทางสังคม อารมณ์ความรู้สึก ยิ่งไปกว่านั้นยังมองเห็นการสื่อสารที่นอกเหนือจากภาษาพูด เช่น การแสดงสีหน้า ท่าทาง นอกจากนี้มีมิลเลอร์และเบรนแนนท์ (Miller and Brennan, 1983 : 32-33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีทัศน์ในการสอนภาษาไว้ 3 ประการ คือ

1. ให้นำเข้าสู่บทเรียน และให้ตัวอย่างที่ใช้ในสถานการณ์จริง
2. ใช้ประกอบการสอน เพื่อเป็นการเสริมแรงทางภาษา
3. ใช้สรุปเรื่องในการสอนภาษา

การเรียนโดยใช้วิธีทัศน์นี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของจิตวิทยา กลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt) คือเป็นการเรียนรู้จากส่วนรวมของสถานการณ์ไปสู่ส่วนย่อยของภาษา เป็นการเรียนภาษาในบริบทที่มีความหมาย ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะได้ยินเสียงและมองเห็นภาพในเวลาเดียวกัน (Sten, 1984 : 466-468) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารแบบ S.M.C.R. ของเบร์โรว์ ที่กล่าวว่าในกระบวนการสื่อสารต้องเกี่ยวข้องกับแหล่งส่ง (Source) สาร (Message) ที่มีความหมายเข้าใจได้ ช่องทางในการส่ง (Channal) และผู้รับ (Receiver) ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ ช่องทางในการส่ง (Channal) ซึ่งต้องคำนึงถึง การรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 (Bettinghaus, 1960 : 29-30 และ อรพันธ์ ประสิทธิ์วัฒน์, 2528 : 122-123) และจากการวิจัยของ บิตตี้ (วุฒิชัย วัจนกิจ, 1985 : 82 อ้างอิงมาจาก Beattie : 1977) ก็แสดงให้เห็นว่าสื่อวิธีทัศน์ช่วยพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ และจากงานวิจัยของ แมคไนท์ (Kanittha, 1985 : 2 อ้างอิงมาจาก Macknight : 1981) พบว่า วิธีทัศน์เป็นสื่อที่นิยมมากในห้องเรียนภาษาคววชอบเพราะเป็นสิ่งจูงใจนักเรียนได้ และเป็นการนำสถานการณ์ต่าง ๆ

เข้ามาสู่ห้องเรียนและได้เนื้อหาภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง อาจกล่าวได้ว่าการใช้วีดิทัศน์ในการฟังภาษาอังกฤษจะเป็นสิ่งจูงใจนักเรียน และอาจเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน

นอกจากการใช้วีดิทัศน์ในการฟังแล้ว รูปภาพเป็นสื่ออีกชนิดหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้โดยการผ่านประสาทสัมผัสทางตาและเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการรับรู้ที่สำคัญ (ทฤษฎี จุมพรม, 2529 : 1) สุกฤษีรัตน์ ฌ นคร (2529 : 28) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านหรือฟังเพียงอย่างเดียวนั้น บางครั้งนักเรียนอาจไม่ได้ภาพพจน์ที่ชัดเจน หรือไม่ได้ภาพพจน์ครบตามที่ผู้สอนต้องการ การเปลี่ยนคำอธิบายที่เป็นนามธรรมให้เป็นสิ่งที่มีตัวตน สัมผัสได้มองเห็น หรือได้ยิน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและช่วยในการจำได้ดียิ่งขึ้น และคอปเปน (Lee and Coppin, 1964 : 1) เสนอไว้ว่า ทัศนูปกรณ์สามารถช่วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศได้หลายทิศทาง คือ

1. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและสร้างความสนใจในบทเรียน
2. ช่วยกำหนดความหมายของเนื้อหาให้ชัดเจน
3. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนละเอียดเกี่ยวกับภูมิหลัง และวัฒนธรรมของคนทีพูด

ภาษาอังกฤษ

เรมอนด์ แจนเซนส์ (Raymond Janssens, 1983 : 44-47) ยังได้ให้ความสำคัญของภาพในการฝึกฟังภาษาอังกฤษว่า เป็นการกระตุ้น ทำให้ตื่นตัว มีความกระตือรือร้น และผู้เรียนจะได้รับทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิลเลียมส์ (Williams, 1968 : 4-17) ที่กล่าวว่าคุณสมบัติของภาพจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำพูดได้ง่ายและเร็วทัน ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ส่งเสริมความสนใจและช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย แต่จากการศึกษาของลานเนอร์ (ทฤษฎี จุมพรม, 2529 : 2 อ้างอิงมาจาก Lerner, 1968 : 3) พบว่า ภาพเพียงอย่างเดียวไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เข้าอารมณ์ หรือเกิดความจำที่ดีได้ แต่ภาพจะมีคุณค่า

ในการเรียนการสอนต่อเมื่อนำไปประกอบกับคำพูดหรือคำอธิบายควบคู่ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เดอ คีฟเฟอร์ และ คอตแดรน (De Kieffer & Cachran, 1950 : 78-80) ที่กล่าวว่า อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม จะต้อง มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่จะสอนให้นักเรียนได้ฟัง กับวัสดุอุปกรณ์ที่ให้นักเรียนได้ดูไปพร้อมกัน

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยของวอล์กเกอร์ (Walker, 1976 : 6379-A) ซึ่งได้ศึกษาการใช้รูปภาพเป็นตัวนำที่จะช่วยในการจัดความคิดรวบยอดของ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ในการสอนนักเรียนเกรด 3 และเกรด 7 จำนวน 312 คน พบว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้รูปภาพเป็นตัวนำในการจัดความคิดรวบยอด จะทำคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้รูปภาพ กล่าวได้ว่าการใช้รูปภาพ จะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าไม่ใช้รูปภาพ

จากผลการทดลองที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพประกอบการฟัง สรุปได้ว่าการใช้สื่อการสอนทางตา จะช่วยในการจูงใจและแปลความหมายในการฟัง ภาษาต่างประเทศได้โดยไม่ต้องอาศัยภาษาเดิม ช่วยให้ผู้เรียนลดภาระ ในการสร้างมโนภาพและลดความตึงเครียดในการแปลความหมายลงได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศ สูงขึ้นด้วย (เขาวลักษณ์ บุญศิริ, 2522 : 36) แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาพประกอบการฟังจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

การนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ ทำให้ทราบขอบข่ายของเรื่องอย่าง กว้าง ๆ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจดจำเนื้อเรื่องได้สูงขึ้น (Maher, 1975 : 2616-A) ซึ่งสอดคล้องกับ ออสซูเบล (Ausubel, 1968 : 26-67) ที่กล่าวว่า การนำเรื่องหรือการเตรียมพร้อมก่อน การเสนอสื่อ จะช่วยปรับโครงสร้างระบบความคิดของผู้เรียนให้สอดคล้องกับ การเรียนรู้และความจำข้อมูล ที่รับใหม่ในสาขาเดียวกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน

ถ้าโครงสร้างระบบความคิดได้มีการจัดลำดับให้เหมาะสมชัดเจนตั้งอยู่แล้ว การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นได้ดีและจำได้แม่นยำขึ้น

โปรเจอร์ และคนอื่น ๆ (Proger and Others, 1970 : 28-33) ได้ศึกษาแบบการนำเรื่องลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. แบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่อง (Paragraph Abstract)
2. แบบบอกโครงเรื่อง (Sentence Outline)
3. แบบมีข้อสอบถูกผิดก่อนเรียน (True-False Pre-test)
4. แบบเติมคำให้สมบูรณ์ก่อนเรียน (Completion Pre-test)

การนำเรื่องทั้ง 4 แบบ ให้ผลการเรียนรู้สูงในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาต่ำและปานกลาง ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าปานกลางหรือกลุ่มสูง จะให้ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน การนำเรื่องแบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่องที่เรียน และแบบโครงเรื่องให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าแบบข้อสอบถูกผิด และแบบเติมคำให้สมบูรณ์ จากการศึกษาของ เคนเนดี (Kenedy, 1975 : 7768-A) พบว่า บทเรียนที่นำเรื่องแบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่อง จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าบทเรียนที่กล่าวถึงความ เป็นเนื้อหาของเรื่อง

เบคเกอร์ (Baker, 1976 : 6627-A) ได้สรุปผลการทดลองว่า การนำเรื่องทำให้เกิดการเรียนรู้ และความคงทนในการจำเนื้อหาสังคมศึกษาได้ดีทั้งกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางภาษาสูงและต่ำ ซึ่งการทดลองนี้สอดคล้องกับการทดลองของ ลอว์ตัน (Lawton, 1977 : 25-43) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนและความคงทนในการจำเนื้อเรื่องเช่นกัน กลุ่มทดลองที่ได้ใช้แบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่องให้ผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ และมีความก้าวหน้าทางการเรียนไปกว่าเด็กวัยนี้จะเป็นไปด้วย อาจกล่าวได้ว่า การนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าแบบอื่น ๆ และช่วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำอีกด้วย ดังนั้นการนำเรื่องด้วย

เรื่องย่อจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าจะส่งผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนเช่นกัน

ระดับความเข้าใจในการฟังเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าจะทำการศึกษา เพราะจากการวิจัยของ ชาลี มหาบรรพต (2528) นฤมล กอรี (2528) สรุปว่าวิธีฝึกการฟังต่าง ๆ ที่ศึกษา ไม่ได้ทำให้ผู้ที่มีความสามารถสูง หรือ ความถนัดทางภาษาสูงฟังเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มผู้มีความสามารถระดับอื่น หรือผู้มีความถนัดทางภาษาระดับอื่น บอยเออร์ (Boyer, 1987 : 4073-A) ได้เปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการฟังเรื่องของกลุ่มนักเรียนเกรด 5 และเกรด 6 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับเงื่อนไขการทดลอง 3 เงื่อนไขการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า วิธีฟังไม่ได้ทำให้คะแนนการทดสอบแตกต่างกัน ระดับสติปัญญาความสัมพันธ์อย่างสูงกับเงื่อนไขการฟังและชี้ให้เห็นว่าระดับความสามารถทางภาษาส่งผลต่อการเรียนรู้ในเงื่อนไขของการฟัง แต่จากการศึกษาของ โปรเจอร์ และคนอื่น ๆ (Proger and Others, 1967 : 28-33) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่ำสุด ต่ำ และปานกลาง สามารถเข้าใจเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถสูงกว่าปานกลาง และกลุ่มที่มีความสามารถสูง จากผลการวิจัยที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า ทั้งเด็กที่มีความสามารถทางภาษาสูง และเด็กที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ ต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับสิ่งที่ช่วยในการฟังเช่นเดียวกัน เพราะวิธีที่นำมาใช้ในแต่ละวิธี จะมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับแตกต่างกันไป

✓ จากผลการวิจัยที่ได้เสนอมาทิ้งหมดจะเห็นได้ว่า การฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ และจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจภาษาอังกฤษ ตลอดจนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีเสนอเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษแตกต่างกัน โดยนำมาเป็นปัญหาในการวิจัย

ครึ่ง
ครึ่งนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังและความเข้าใจในการฟัง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีเสนอเรื่อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังและความเข้าใจในการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

การฟังถือว่าเป็นทักษะสำคัญและเป็นทักษะแรกของการเรียนภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ต่อไป ฮอลลิเดย์ (เนนทียา ไกรพัฒนพงศ์, 2523 : 21 อ้างอิงมาจาก Holliday : 1979) ได้ให้ความหมายของการฟังภาษาว่า หมายถึงการฟังคำพูดหรือการฟังเสียงที่ไม่ได้มุ่งเฉพาะความหมายอย่างเดียวแต่รวมถึงการที่ผู้ฟัง ฟังคำพูดหรือเสียง และเข้าใจความหมายในสิ่งที่ผู้พูดว่าพูดอะไร และสิ่งที่พูดนั้นหมายถึงอะไรด้วย

วิดโดสัน (Widdowson, 1983 : 59-60) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการฟังและการได้ยิน ไว้ดังต่อไปนี้

การฟัง (Listening) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคหนึ่งประโยคใดโดยเฉพาะนั้นสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ ที่พูดไปแล้วอย่างไร และเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสาร ซึ่งการฟังแบบที่ผู้ฟังจะเลือกจำแต่เฉพาะที่สัมพันธ์หรือตรงกับจุดประสงค์ในการฟัง และจะไม่สนใจต่อส่วนที่ไม่ต้องการ ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การฟัง หมายถึง

ความสามารถที่ผู้เรียน เข้าใจว่าประโยคนั้น ๆ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่พูดไปแล้วอย่างไร และมีหน้าที่ในการสื่อสารอย่างไร ในขั้นนี้ผู้ฟังต้องเลือกในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของผู้ฟังเอง และตัดสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป

การได้ยิน (Hearing) หมายถึง ความสามารถของผู้ฟังที่จะเข้าใจหน่วยย่อยของภาษาในรูปของกระแสเสียง โดยอาศัยความรู้ด้านระบบเสียงและไวยากรณ์ของภาษา ผู้ฟังจะสัมพันธ์หน่วยเสียงของภาษานั้น เข้าด้วยกันเป็นประโยค และเข้าใจความหมายของประโยค หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การได้ยิน หมายถึง ความสามารถจำส่วนของภาษาที่ได้ยิน โดยอาศัยความรู้ในเรื่องระบบเสียง และระบบไวยากรณ์ของภาษาในการเชื่อมส่วนต่าง ๆ ของภาษาเข้าด้วยกัน เป็นข้อความหรือประโยค เพื่อทำความเข้าใจความหมายของประโยคเหล่านั้น

รีเวอร์ส์ (Rivers, 1981 : 16) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ การที่เราจะเข้าใจเสียงที่เราได้ยิน เราต้องรู้ที่มาของคำ การจัดรูปคำและเสียงที่ขึ้นสูงและลงต่ำ จากสิ่งเหล่านี้จะสร้างความสำคัญ (Significance) ขึ้นมาอย่างหนึ่ง สิ่งที่ถูกพูดให้ความหมายนั้น ความสำคัญจะอยู่ที่ความนึกคิดของผู้ฟัง ด้วยเหตุนี้จึงไม่แปลกที่ แม้ว่าเราจะรู้จักภาษาของผู้พูดอย่างดี แต่เราจะฟังไม่เข้าใจเลย และถ้าหากว่าเป็นภาษาและวัฒนธรรมที่เราเพิ่งจะคุ้นเคยแล้ว ความยุ่งยากจะมีมากขึ้นอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การฟัง หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจประโยคใดประโยคหนึ่งที่มีสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ ที่ได้ยิน แล้วสร้างความสำคัญหรือความหมายขึ้นมา การฟังจะประสบความสำเร็จได้ดี เมื่อผู้ฟังมีความเข้าใจในสิ่งที่พูด และผู้ฟังมีความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูดด้วย

1.2 ความเข้าใจในการฟัง

การฟังจะเกี่ยวข้องกับการที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจในภาษาพูด ไม่ว่าจะเป็นการพูดโดยตรง จากเทปบันทึกเสียง หรือจากสื่ออื่น ๆ

แต่อย่างไรก็ตามการที่ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินอย่างดีได้นั้น ผู้ฟัง ต้องมีความสามารถในการฟังระดับพื้นฐานก่อนที่จะฟังในระดับสูง ๆ ต่อไป

ในชั้นระดับการฟังนั้น วาเลต และ ดีซิค (Valette and Desick, 1972 : 141-142) ได้แบ่งระดับการฟังออกเป็น 5 ระดับคือ

1. ระดับกลไก (Mechanical Skill) เป็นระดับที่ผู้ฟังได้ยิน ความแตกต่างระหว่างภาษาของเขา กับภาษาต่างประเทศ จากเสียงที่ได้ยิน แต่ไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายสิ่งที่ได้ยิน

2. ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจ ความหมายของคำหรือประโยคที่เรียนไปแล้ว สามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ สามารถจับคู่ประโยคกับรูปภาพข้อความที่ให้ฟัง จะเป็นข้อความที่มีความยาว ข้อความละ 1 ประโยค

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้ฟังเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียง คำศัพท์ และโครงสร้าง สามารถตอบคำถามถูก-ผิด เลือกคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่ยาวมากกว่า หนึ่งประโยค

4. ระดับสื่อสาร (Communication) เป็นระดับที่ผู้ฟังเข้าใจคำสั่ง คำอธิบาย สามารถเข้าใจข้อความที่ได้ยิน แม้มีข้อความที่ไม่รู้ความหมาย แทรกอยู่ และสามารถเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน สามารถฟังข้อความ ที่พูดด้วยความเร็วปกติของเจ้าของภาษาได้ เช่น คำพูดในบทละคร ภาพยนต์ วิทยุหรือรายการโทรทัศน์

5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถ วิเคราะห์ระดับของข้อความ ชั่วสาร เห็นความแตกต่างของรูปแบบภาษาพูด โดชตรง และเข้าใจความหมายโดยนัย สามารถแยกได้ว่าเป็นภาษามาตรฐาน หรือไม่ ภาษาของชนชั้นใด ท้องถิ่นใด เข้าใจและสามารถประเมินความรู้สึก อารมณ์ ความมุ่งหมายของผู้พูดจากน้ำพักของน้ำคำและน้ำเสียงได้

เขาวลักษณะ บุญศิริ (เขาวลักษณะ บุญศิริ, 2522 : 16 อ้างอิง มาจาก Higgins : 1978) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นการฟังไว้ 6 ขั้นดังนี้คือ

1. ชั้นรับรู้ ผู้ฟังจะบอกได้ว่ากำลังได้ยินเสียงในภาษาใด
2. ชั้นบันทึกความจำระยะสั้น ผู้ฟังจะจดจำเสียงที่ได้ยินเหล่านั้นไว้ โดยไม่ทราบความหมายใด ๆ
3. ชั้นเข้าใจความหมายของคำ ผู้ฟังจะจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยิน และทราบความหมายของแต่ละคำที่ได้ยิน
4. ชั้นเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ผู้ฟังจะวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาของหน่วยเสียงที่ได้ยิน และเข้าใจความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ทางภาษาของโครงสร้างนั้น ๆ คำใดทำหน้าที่อย่างไรในประโยค การเน้นเสียง การยกระดับเสียงในประโยค เป็นต้น
5. ชั้นอ้างอิง ผู้ฟังจะนำโครงสร้างทางภาษาของเสียงที่ได้ยิน มาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม ตลอดจนสภาพแวดล้อมขณะที่ฟัง
6. ชั้นสรุปความหมาย ผู้ฟังจะสามารถวินิจฉัยและทำความเข้าใจ ข้อความที่ได้ยินทั้งหมดและจดจำข้อความนั้น ๆ ไว้ เพื่อการฟังในลำดับต่อไป

จากลำดับของการฟังดังกล่าว ย่อมมีส่วนทำให้ผู้ฟังภาษาต่างประเทศ มีข้อจำกัดด้านความสามารถในการฟังให้เข้าใจ แม้ว่าจะยังไม่คำนึงถึงอิทธิพลในการฟังด้านอื่น ๆ เช่น สติปัญญา วุฒิภาวะ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ก็ตาม ผู้ฟังจะแปลความหมายและทำความเข้าใจได้ช้ากว่าปกติ จนกว่าจะได้รับการฝึกทักษะในขั้นที่ 1 2 3 และ 4 มาดีพอ จึงจะทำให้จดจำในสิ่งที่ได้ยินมาได้ แม้ในขั้นที่ 5 ผู้ฟังยังต้องคำนึงถึงประสบการณ์เดิม และสภาพแวดล้อมในขณะที่ฟัง มาสัมพันธ์กับเสียงที่ได้ยิน

ในการฟังภาษาต่างประเทศนั้น โครท์ (Croft, 1972 : 92) ได้แบ่งระดับของการฟังออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการจำ (The recognition level) เป็นระดับการฟังที่เกี่ยวข้องกับการฟังเพื่อแยกกลุ่มคำ หรือวลี ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางโครงสร้าง เวลา คำขยาย และส่วนกลางวลีที่มีความหมายซับซ้อน
2. ระดับการคัดเลือก (The selection level) เป็นระดับ

การฟังที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้ฟังฟังเพื่อจับใจความสำคัญ และเข้าใจความหมายของข้อความในการสื่อสาร คือ จะต้องตั้งใจฟังเพื่อเลือกเอาใจความสำคัญของสิ่งที่ได้ฟังไว้ นอกจากนี้ผู้ฟังจะสามารถฟังภาษาต่างประเทศได้ในสถานการณ์ที่ว่ ๆ ไป

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาการฟังภาษาต่างประเทศจนถึงขั้นเกิดความเข้าใจและวิเคราะห์ได้นั้น ต้องผ่านขั้นตอน การจดจำเสียง จำแนกเสียงของคำและกลุ่มคำ ตำแหน่งของคำที่ใช้ในประโยคและได้ฝึกการฟังมาอย่างเพียงพอ จึงจะสามารถแปลความ ตีความและขยายความ ตลอดจนคัดเลือกข้อความของภาษาที่จำเป็นมาสัมพันธ์กับความรู้เดิม ผู้ฟังจะสามารถทำได้อย่างถูกต้องก็ต่อเมื่อมีความเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟังอย่างชัดเจนแล้วนั่นเอง

1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความเข้าใจในการฟัง

เนชั่น (Nation, 1985 : 17-21) แบ่งพฤติกรรม การฟังภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ

1. ระดับการรับรู้ (Recognition level) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะ หรือจำแนกเสียงได้ เช่น เสียงเน้นหนักในคำ ระดับเสียงสูงต่ำในประโยคซึ่งจัดเป็นระดับพื้นฐานของการฟัง

2. ระดับความเข้าใจ (Comprehension level) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายโดยทั่วไปของข้อความที่ฟัง และเข้าใจจุดประสงค์ของการสื่อความหมายนั้น ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การวัดระดับความเข้าใจในการฟังนั้น ฮีทตัน (Heaton, 1978 : 57-58) กล่าวว่า เป็นความสามารถในการฟังเสียง และเข้าใจข้อความ บทสนทนา ซึ่งเป็นทักษะการฟังที่สำคัญและเป็นการฟังระดับสูง ในระดับนี้ เขาได้เสนอวิธีการที่ทำให้ผู้สอนทราบความสามารถของผู้เรียนได้โดยการให้ตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับข้อความและบทสนทนาที่ได้ฟัง และให้หลักเกณฑ์

ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบการจำแนกเสียง โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบที่วัดความสามารถในการจำแนกเสียงที่ได้ยิน ว่าเหมือนกันหรือต่างกัน

1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการฟัง คือ แบบทดสอบที่วัดความสามารถในด้านการฟังเสียงเน้นหนักในคำและประโยค ตลอดจนระดับเสียงสูงต่ำในประโยค เพื่อแสดงรูปแบบของน้ำเสียง เช่น ในประโยคบอกเล่า และประโยคคำถาม เป็นต้น

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟัง แบ่งการทดสอบได้ดังนี้

2.1 แบบทดสอบการฟังโดยใช้รูปภาพ เป็นการทดสอบการฟังโดยใช้รูปภาพ แผนที่ หรือแผนผังประกอบ

2.2 แบบทดสอบการฟังข้อความ หรือบทสนทนาสั้น ๆ

2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจ ในการฟัง-พูด เป็นการทดสอบที่วัดความเข้าใจในการฟังการพูดที่ไม่เป็นทางการ และการบรรยายอย่างเป็นทางการ

การวิจัยเกี่ยวกับระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ มีผู้ทำการศึกษาหลายท่าน เช่น เฟิร์ล วัฒนากุล (2524) ได้ศึกษาความสามารถและปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมที่ตั้งอยู่ในท้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 155 คน โดยสร้างข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 70 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ระดับกลไก ระดับความรู้ ระดับถ้อยโณน ระดับสื่อสาร และระดับวิพากษ์วิจารณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในระดับอ่อนมาก โดยแยกออกเป็นทักษะดังนี้

1. ทักษะกลไก ทักษะความรู้ และทักษะสื่อสาร อยู่ในระดับอ่อนมาก
2. ทักษะถ้อยโณน และทักษะวิพากษ์วิจารณ์ อยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน

จากการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย อารีนานู แก้วแวนวน้อย (2524) ได้ใช้แบบทดสอบ
ที่สร้างขึ้นร่วมกับกับ เพิร์ล วัฒนากุล ทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่
ในท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร การวิจัยปรากฏว่า นักเรียน
มีความสามารถทางการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน และจาก
แบบทดสอบเดียวกันนี้ พรรณรัตน์ เงามธรรมสาร (2524) ได้นำไปทดสอบ
ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนรัฐบาล ท้องที่การศึกษาที่ 5 กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่านักเรียน
มีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษ คือ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของ
ทุกทักษะอยู่ในระดับอ่อนมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จีร์วัฒน์ สภานานนท์
(2524) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องที่การศึกษาที่ 1 กรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการฟังค่อนข้างอ่อน และการศึกษา
ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ของ รังสิต เขียงราช (2527) พบว่านักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับ
อ่อนมากเช่นกัน

เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรวกุล (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับ
ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดยสร้างและนำแบบทดสอบจัดระดับความสามารถด้านการฟังจำนวน 100 ข้อ
ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,380 คน ได้นำข้อมูล
มาวิเคราะห์หาค่ามีซิมิลี เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ
ไม่ผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนจาก 20 คะแนนของทุกระดับการฟัง นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษไม่ผ่านเกณฑ์
ของทุกระดับการฟัง ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้าน
การฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ของระดับที่ 1 คือระดับกลไก

นฤมล กอริ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดของออร์แกนไนเซออร์ก่อนการสอนกับระดับความถนัดทางภาษาที่มีต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 1 จำนวน 180 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีระดับความถนัดทางภาษาสูงและต่ำ และให้ออร์แกนไนเซออร์ก่อนสอน ชนิดภาพ เสียง และข้อความ หลังจากนั้นให้ฟังเทป แล้วทดสอบความเข้าใจในการฟัง ผลการวิจัยปรากฏว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดของออร์แกนไนเซออร์ก่อนการสอนกับระดับความถนัดทางภาษา ออร์แกนไนเซออร์ก่อนการสอนทั้ง 3 ชนิดมีผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน และความเข้าใจในการฟังระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความถนัดทางภาษาต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่าระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษจะมีผลต่อความเข้าใจเรื่องต่างกัน คือนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูงจะมีความสามารถเข้าใจเรื่องในการฟังสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ และจากการศึกษาถึงระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทุกระดับชั้นของประเทศไทย พบว่ายังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงวิธีเสนอเรื่องภาษาอังกฤษเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการฟังให้มากที่สุด เพราะวิธีเสนอเรื่องภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษที่สูงขึ้นทางหนึ่ง

✓ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีเสนอเรื่อง

การฟังที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้ฟังจำเป็นต้องเข้าใจความสำคัญของเรื่อง จับประเด็นสำคัญของการฟังแต่ละครั้งได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในการฟังภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับวิธีฝึกฟังที่เหมาะสม การฟังอาจจะใช้ทักษะอื่นประกอบตัวก็ได้ (เขาวลักษณะ บัญญัติ : 2522 อ้างอิงมาจาก Bloomfield : 1953) เช่นทักษะทางตา หรือให้อ่านข้อความประกอบ

โดยคำนี้ถึงหลักที่ว่า ทักษะการฟังมีความสัมพันธ์กับทักษะอื่นตลอดเวลา การใช้ภาพประกอบการฟัง การใช้สื่อทางตา ช่วยในการจูงใจ วิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้จะช่วยในการแปลและเข้าใจความหมาย นอกจากนี้ยังช่วยผู้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่อก็ด้วย การเรียนรู้โดยการฟังเป็นทักษะแรกๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขั้นแรกและพัฒนาทักษะอื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เจมส์ เจ. แอชเชอร์, โจ แอนน์ กุซูด และ ริตา เดอร์ ลา โตร์เร (James J. Asher, Jo Ann Kusudo and Rita De La Torre, 1974 : 24-29) ได้ทำการทดลองสอนภาษาเยอรมันด้วยการใช้คำสั่ง (Learning Through Command) โดยให้ผู้เรียนใช้ท่าทางในการตอบ (Total Physical Response or TPR) เพื่อศึกษาผลของการเรียนภาษา โดยการได้รับข้อมูลทางภาษาด้วยการฟังที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะภาษาอื่น ๆ โดยศึกษากับผู้เรียนภาษาเยอรมันที่มีอายุระหว่าง 30-60 ปี ผลจากการทดสอบเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนจากกลุ่มอื่นที่เรียนโดยใช้วิธีสอนที่ต่างกัน พบว่ากลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนโดยการได้รับข้อมูลทางภาษาด้วยการฟัง มีความเข้าใจในการฟังสูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มทดลองสามารถพูดภาษาเยอรมันได้อย่างคล่องแคล่ว แม้ว่าจะมีข้อผิดพลาดด้านการออกเสียงและไวยากรณ์บ้างเล็กน้อย ผลจากการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ แวลเลอร์ เรียน โปสทอฟสกี (Valerian Postovsky, 1974 : 239) จูดิธ โอ แกลลี (Judith O. Gary, 1975 : 89-93) เจ สวัฟเฟอร์ และ เอ็ม วูดดริฟ (J. Swaffer and M. Woodruff, 1978 : 27-32) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการให้ข้อมูลทางภาษาด้วยการฟัง เช่นกัน ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่เรียนโดยการรับข้อมูลทางภาษาด้วยการฟังนั้น มีการเรียนรู้ทักษะการฟังอย่างรวดเร็วและมีพัฒนาการด้านการพูดดีเช่นกัน

ดอนัล ไคเนอร์ บีจันสัน (Donald Einer Bjanson, 1983 : 3583-A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีสอน 2 แบบ คือ วิธีสอนโดยเน้น

ความเข้าใจในการฟัง และวิธีสอนโดยให้การฟังและอ่านประกอบกัน โดยทำ การศึกษากับผู้เรียนจำนวน 24 คน ที่มีระดับอายุแตกต่างกัน จากการทดสอบ ความเข้าใจในการฟังความเข้าใจในการอ่าน การเขียน การออกเสียง และ การใช้คำพูดในการสื่อความหมายผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า การสอนทั้ง 2 วิธี ให้ผลที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนที่ได้รับการฝึกโดยเน้นทักษะการฟัง สามารถใช้คำพูดสื่อความหมายเท่ากับ ผู้เรียนที่ได้ฝึกโดยเน้นการพูดโดยตรง

เกรียงศักดิ์ สยานานนท์ (Kriengsukdi Syananondh, 1983 : 2136-A) ได้ศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย เมื่อแรก ไปถึงสหรัฐอเมริกา และพัฒนาการของการใช้ภาษาพูด หลังจากพักอยู่ใน สหรัฐอเมริกานาน 5 ปี โดยทำการศึกษากับบัณฑิตไทย จำนวน 300 คน ใน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การดูโทรทัศน์ การสนทนากับคนอเมริกัน และการฟังคำบรรยาย สามารถสอนทักษะการฟังได้ นอกจากนี้ยังเสนอว่า การพูดนั้นต้องมาจากการฟัง และไม่ควรรกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดในขณะที่ไม่มี พัฒนาการด้านการฟัง

จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า การเรียนภาษาโดยการฝึกการฟัง ช่วยให้เกิดการรับรู้และเข้าใจภาษาได้ดี และยังช่วยให้เกิดการพัฒนากักษะ อื่น ๆ ต่อไป ส่วนวิธีฝึกการฟังนั้นขึ้นอยู่กับระดับความสามารถและความเข้าใจ ในการฟังของแต่ละบุคคล และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งใช้วิธีเสนอเรื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษมากที่สุด

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังเรื่องโดย วัดทัศน

ในการฟังโดยทั่วไป ผู้ฟังจะเข้าใจข้อความใดโดย การแปลความ ตีความ และขยายความ จากข้อความที่ได้ฟังในแต่ละครั้ง

สิ่งที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้สะดวกและง่ายขึ้น คือ การอาศัยความรู้เกี่ยวกับท่าทาง ลักษณะสีหน้า การเคลื่อนไหวของร่างกาย การสบสายตา และการเรียนรู้วัฒนธรรมที่ใช้ในการสื่อสาร แต่ถ้าเป็นการฟังจากเทปบันทึกเสียง วิทยุ หรือโทรทัศน์แล้ว ผู้ฟังจะได้รับข้อมูลจากการฟังเพียงด้านเดียว ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังไม่สามารถสร้างมโนภาพและไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้นในการสอนการฟัง โดยเฉพาะการฟังภาษาต่างประเทศ ถ้าหากผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงแล้วจะเป็นการสอนที่ดีมาก อุปกรณ์ที่น่าจะใช้ได้อย่างเหมาะสม คือ วัสดุทัศน์ เพราะในการใช้วัสดุทัศน์ ผู้เรียนสามารถมองเห็นผู้พูดและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน (Keith Morrow, 1981 : 59-66) โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมุ่งที่จะเน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน หรือที่เรียกว่าทักษะบูรณาการ (Integrated Skills) การใช้วัสดุทัศน์จึงเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่จะช่วยในการฝึกการฟังได้เป็นอย่างดี เคลลี (Kelly, 1985 : 52) กล่าวถึงความสำคัญของวัสดุทัศน์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า

1. สามารถใช้เป็นแบบในการสาธิตทักษะการแสดงออกของภาษา เป้าหมายที่เราต้องการให้นักเรียนได้รับ ลักษณะเนื้อหาของวัสดุทัศน์นั้นจะต้องเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คนขึ้นไป หรือเลือกตามหน้าที่ของการใช้ (Function) ซึ่งต้องการให้นักเรียนสามารถตอบสนองได้
2. เป็นสิ่งเร้าสำหรับการอภิปราย การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุทัศน์ที่ใช้ในจุดมุ่งหมายที่ต่างกันออกไป
3. เป็นข้อมูลป้อนเข้าเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง

แอลเลน (Allen, 1985 : 48-49) กล่าวถึงความสำคัญของวัสดุทัศน์เพิ่มเติมว่าเป็นการเสนอสื่อทางสายตา ซึ่งคนจะ รับ-ส่ง สัญญาณทางสายตาเมื่อพูดคุยกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยเราถอดรหัสว่ากำลังสื่อสารอะไร ซึ่งจะเป็นการช่วยผู้เรียนเมื่อได้ฟังภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิเพราะตั้งใจฟัง ซึ่งสอดคล้องกับแคนดลิน (Candlin, 1982 : 11-13)

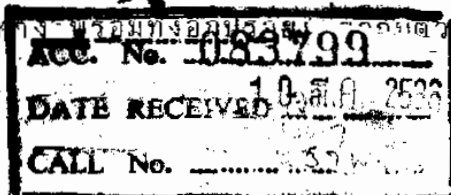
ที่เห็นว่าวีดิทัศน์จะช่วยให้ผู้เรียนตีความหมายได้ง่ายขึ้นจากองค์ประกอบที่ได้รับสัมผัสทางสายตา

จากงานวิจัยของ แมคไนท์ (Kanittha, 1985 : 2 อ้างอิงจาก Macknight : 1981) พบว่า วีดิทัศน์ได้กลายเป็นอุปกรณ์ที่นิยมมากในห้องเรียนภาษา ครูชอบวีดิทัศน์เพราะว่า

1. กระตุ้นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนได้
2. แสดงให้ผู้เรียนเห็นการนำภาษามาใช้ในสภาพการณ์ที่เหมาะสมและเป็นจริง
3. ทำให้เห็นการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้อยู่ในชีวิตจริง
4. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาในบริบท (Context) ได้ง่ายและเร็วขึ้น

เชฟเฟอร์ (Schaffer, 1977 : 2674-A) ได้ทำการศึกษาว่าวิธีสอนโดยใช้เอกสารและอุปกรณ์จะมีผลต่อความเข้าใจในภาษาพูดของนักเรียนหรือไม่ โดยเปรียบเทียบผลจากการสอน ซึ่งให้การสอนฟังเสียงของโทรทัศน์โดยไม่เห็นภาพ และการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ที่บันทึกการแสดงสดทางโทรทัศน์ไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความเข้าใจภาษาพูดเป็นฉบับเดียวกัน ผลปรากฏว่าการใช้วีดิทัศน์มีผลต่อความเข้าใจในภาษาพูดมากกว่าการสอนฟังโดยให้นักเรียนฟังเฉพาะเสียงจากโทรทัศน์โดยไม่เห็นภาพเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการฟังของนักเรียนและการฝึกความเข้าใจในการฟังโดยวีดิทัศน์ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น

ร็อบเจอร์ (Roger, 1977 อ้างอิงจาก วุฒิชัย โงทัยกิ่ง, 1985 : 82) พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักจะมีปัญหาในการสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง จึงได้ให้ความสำคัญกับปัญหานี้มาก เขาได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ (work shop) ในการอบรมดังกล่าว ผู้เข้าอบรมเป็นนักเรียนต่างชาติ ตกลงศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบในการสื่อสาร ทั้งการใช้คำพูดสื่อสารและภาษาท่าทาง

การสื่อสารที่ประสบความสำเร็จและลื่นไหล นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนโดยใช้
 วัตทัศน์ด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจเพราะผู้เข้ารับการอบรม
 สามารถฝึกพูดเพื่อสื่อสาร เมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

กนิษฐา วานิกิติ (Kanittha Vanikieti, 1985 : 1-11)
 ได้ศึกษาความเข้าใจในการฟังจากวัตทัศน์ของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ และ
 พยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่เรียนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหิดลในปี 1984 พบว่า

1. วัตทัศน์ เป็นสิ่งจูงใจทั้งนักเรียนและอาจารย์ผู้สอน
2. ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน
3. เป็นการนำวัฒนธรรมเข้ามาสอนในชั้นเรียน ซึ่งนำไปสู่
 การอภิปรายในชั้นเรียนอย่างสนุกสนานและมีชีวิตชีวา

เล็สค์ (Lesk, 1989 : 3340-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของ
 วิธีการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 29 คน วิธีสอนแบ่งเป็น
 2 แบบคือการบรรยาย และการใช้วัตทัศน์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็น
 บทเรียนเนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 กลุ่มทั้งสองไม่แตกต่างกัน และความพึงพอใจของผู้เรียนต่อวิธีการสอนทั้งสองคือ
 แบบการบรรยายและใช้วัตทัศน์อยู่ในระดับสูง จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้
 วัตทัศน์เป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนสูงขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

จากงานวิจัยที่เสนอมานี้ จะเห็นได้ว่าการใช้วัตทัศน์ประกอบการสอน
 จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่ฟังได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนสามารถที่จะ
 เห็นภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน ตลอดจนมีลักษณะที่คล้ายสถานการณ์จริง
 ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้น แต่การฝึกฟังภาษาอังกฤษโดยการใช้
 วัตทัศน์ในห้องเรียนภาษาของนักเรียนระดับมัธยมในประเทศไทย ยังไม่แพร่หลาย
 เท่าที่ควรผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีเสนอเรื่องภาษาอังกฤษโดยวัตทัศน์ ซึ่งนำมา

เป็นตัวแปรหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพ

เนลสัน และโดโลเรส (Nelson and Dolores, 1984 : 1-15) กล่าวว่าโดยทั่วไปแล้วเป็นการง่ายที่คนเราจะจำภาพได้ดีกว่า การจำข้อมูลที่เป็นตัวอักษรหรือคำ และ จำเนียร ช่วงโชติ (2516 : 16) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของภาพว่าสามารถใช้เน้นสิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ โดยง่าย และมีโน้ตทัศน์ที่ถูกต้องตรงกับเนื้อหามากที่สุด เพราะบุคคลใดมีโน้ตทัศน์ในสิ่งต่าง ๆ อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ บุคคลนั้นย่อมเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ดีน และ คัลฮาวิ (Dean and Kallhavy, 1981 : 57) ที่ให้ความเห็นว่า ภาพประกอบแบบเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้บทเรียนมีคุณค่าทางการศึกษา เพราะภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการฟังเพื่อความเข้าใจเรื่องในบทเรียน

ทาจิกะ ฮิเดซูกุ และคนอื่นๆ (Tajika Hidesugu and Others, 1988 : 133-139) ได้ศึกษาผลของการใช้สิ่งช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดแบบที่มีภาพประกอบและไม่มีภาพประกอบ เสนอก่อนการเรียน เนื้อเรื่องที่มีต่อการจำเนื้อเรื่อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 85 คน แล้วทำการทดสอบวัดความจำ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบก่อน สามารถจดจำเรื่องราวได้สูงกว่าการเรียนเนื้อเรื่องที่ไม่มีภาพประกอบ จากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการเรียนเรื่องที่มีภาพประกอบก่อนทำให้นักเรียนจดจำเรื่องได้ดีกว่าการเรียนเนื้อเรื่องที่ไม่มีภาพประกอบ

ยูอิลล์ และ โจสซีลีน (Yuill and Joscelyne, 1983 : 152-158) ได้ศึกษาอิทธิพลของการให้ตัวชี้หน้าที่เป็นสิ่งช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดที่มีต่อความจำและความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 7-8 ปี จำนวน 24 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่าง

ออกเป็นกลุ่มที่มีความเข้าใจในการอ่านสูงและต่ำ กลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นเรื่องสั้นจำนวน 8 เรื่อง ซึ่งมีตัวชี้นำแบบที่มีชื่อเรื่องสมบูรณ์ ชื่อเรื่องไม่สมบูรณ์ ภาพประกอบเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ ภาพประกอบเนื้อเรื่องที่ไม่สมบูรณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านสูง มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านต่ำได้คะแนนความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีชื่อเรื่องสมบูรณ์และภาพประกอบเรื่องที่สมบูรณ์มากกว่าเรื่องที่มีชื่อเรื่องและภาพประกอบเรื่องไม่สมบูรณ์ จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาพประกอบเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าภาพประกอบเรื่องที่ไม่สมบูรณ์

โสลมส์ (Holmes, 1987 : 14-18) ได้ศึกษาผลของการใช้ภาพประกอบที่มีต่อการตอบคำถามของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 และเกรด 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นานเมืองตอนใต้ของรัฐเพนซิลวาเนีย จำนวน 116 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 10 ปี 5 เดือน ถึง 13 ปี 2 เดือน เครื่องมือที่ใช้มี 3 ชุด คือ ชุดแรกเป็นรูปภาพโดยไม่มี การบรรยายด้วยตัวอักษร ชุดที่ 2 เป็นการบรรยายด้วยตัวอักษรล้วน ชุดที่ 3 เป็นภาพที่มีตัวอักษรบรรยายจำนวน 150-200 คำต่อ 1 ภาพ นักเรียนแต่ละคนจะถูกสุ่มเข้ากลุ่มทดลองแต่ละกลุ่ม เมื่อแต่ละคนได้ดูภาพหรืออ่านเนื้อเรื่องแล้วจะต้องตอบคำถาม 25 ข้อ ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องหรือรูปภาพนั้น ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบและกลุ่มที่ใช้รูปภาพล้วนทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่มีการบรรยายด้วยตัวอักษรล้วน และพบว่านักเรียนที่มีความเข้าใจทางการอ่านสูงทำคะแนนในชุดที่บรรยายด้วยตัวอักษรล้วนมากกว่ากลุ่มที่มีความเข้าใจการอ่านต่ำ แต่ไม่มีความแตกต่างในกลุ่มทดลองด้วยรูปภาพล้วนหรือรูปภาพประกอบการบรรยายด้วยตัวอักษร จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การอ่านเรื่องที่มีภาพประกอบเนื้อเรื่องทำให้นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ดีกว่าการอ่านเรื่องที่ไม่มีการประกอบ

เลสโกลด์ และคณะ (Lesgold and Others, 1975 : 635-642)

ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพว่าจะช่วยให้เด็กเล็ก ๆ มีความเข้าใจในการฟังร้อยแก้ว ได้เพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 12 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นเรื่อง 5 เรื่อง ซึ่งได้บันทึกลงในเทปบันทึกเสียง อุปกรณ์ประกอบเรื่อง คือ ฉากและ ภาพตัวละคร นักเรียนจะรับการทดลองทีละคนโดยกลุ่มทดลองต้องฟังเรื่อง จากเทป แล้วสร้างภาพเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง โดยต้องเลือกฉากและตัวละคร อย่างเหมาะสม กลุ่มควบคุมฟังเทปแล้ววาดรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ โดยเวลา ในการทำกิจกรรมเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม แล้วทดสอบโดยการให้เล่าเรื่องที่ฟังมา อย่างละเอียด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มควบคุมสามารถระลึกข้อความทั้ง แบบเหมือนข้อความเดิม (Verbatim) แบบเปลี่ยนคำแต่ความหมายคงเดิม (Synonym) ได้ดีกว่ากลุ่มทดลอง เลส์โกลด์ อภิปรายว่าเด็กที่สร้างภาพไม่ถูก จะเล่าเรื่องไม่ได้ ส่วนเด็กที่สร้างภาพถูกก็สามารถเล่าเรื่องได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าเด็กวัย 6 ขวบ ยังเด็กเกินไปที่จะเลือกภาพมาติดเอง เลส์โกลด์และคณะได้ทำการทดลองครั้งที่ 2 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 48 คน ใช้เรื่องในการทดลองเพียง 3 เรื่อง และกลุ่มทดลองได้รับฉากและตัวละคร ตรงกับเนื้อเรื่องทุกเรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมปฏิบัติเหมือนการทดลองแรก ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองสามารถเลือกเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อลดจำนวนเรื่องลง จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ในการฟังแต่ละครั้ง จำนวนเรื่องที่พอเหมาะ จะทำให้เด็กสามารถสร้างภาพเหตุการณ์ได้ และ ยังส่งผลต่อความสามารถในการจำเรื่องได้ดี

นุเจนท์ (Nugent, 1982 : 163-174) ศึกษาผลการเรียนรู้ที่ เกิดจากสื่อที่ต่างกัน เช่น จากภาพ (Visuals) จากเสียงพูดหรือคำพูด (Audio) และจากสิ่งพิมพ์หรือตัวหนังสือ (Print) โดยทดลองกับนักเรียน เกรด 4 5 และ 6 จำนวน 201 คน เนื้อหาที่ใช้เป็นร้อยแก้ว แบ่ง กลุ่มการทดลองออกเป็น 7 กลุ่มคือ

1. กลุ่มภาพและสิ่งพิมพ์ (Visuals & Print) ได้ดูภาพและ ตัวหนังสือบรรยายปรากฏบนจอ

2. กลุ่มภาพ สิ่งพิมพ์และเสียง (Visuals & Print & Audio) ได้รับความรู้จากทั้งตัวหนังสือบรรยาย และได้ยินเสียงอ่านคำบรรยาย

3. กลุ่มภาพและเสียง (Visuals & Audio) ได้รับความรู้จากภาพและฟังเสียงคำบรรยาย

4. กลุ่มสิ่งพิมพ์และเสียง (Print & Audio) ได้เห็นตัวหนังสือและฟังเสียงคำบรรยาย

5. กลุ่มภาพ (Visual Alone) ได้รับความรู้จากภาพอย่างเดียว

6. กลุ่มสิ่งพิมพ์ (Print Alone) ได้เห็นตัวหนังสืออย่างเดียว

7. กลุ่มเสียง (Audio Alone) ได้ฟังเสียงบรรยายอย่างเดียว

หลังจากการทดลองมีการทดสอบความจำเนื้อหา โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบจำนวน 28 ข้อ ผลการวิจัยพบว่าในเนื้อหาเดียวกัน ไม่ว่าจะเสนอด้วยสื่อใดก็ตาม จะให้ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อมีการเสนอโดยรวมสื่อสองอย่างและเสนอพร้อมกัน เช่น เสนอภาพพร้อมกับเสียง (กลุ่ม 3) หรือ เสนอภาพกับตัวหนังสือ (กลุ่ม 1) ผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่ดีกว่าการเสนอด้วยสื่อเพียงอย่างเดียว และเป็นที่น่าสนใจที่ว่าการรวมสื่อประเภทภาพและเสียงเข้าด้วยกัน ให้ผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าการรวมสื่อประเภทเสียงและตัวหนังสือ จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการเสนอเรื่องให้ฟังพร้อมกับดูภาพ จะให้ผลการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

เดวิส ไรซ์ และ เฮเลน จีนน์ (นฤมล กอวี, 2528 : 21 อ้างอิงมาจาก Davis Rice and Helen Jeanne, 1982) ได้วิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการฟัง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น กลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทปบันทึกเสียงอย่างเดียวกับการใช้ทั้งภาพและเสียงในการฟังทั้ง 3 กลุ่มให้ผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การใช้ทั้งภาพและเสียงให้ผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการฟังสูงกว่า โดยเฉพาะกับกลุ่มต่ำ

จากผลงานวิจัยที่เสนอมาชี้ให้เห็นว่าการใช้ภาพประกอบการฟังจะ

ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาคั้งนี้

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ

การฟังที่จะสามารถสื่อสารโต้ตอบกันได้ จะต้องเข้าใจและจับใจความสำคัญในแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง ผู้วิจัยหลายท่านได้นำวิธีการจัดความคิดรวบยอดของเรื่อง (Organizers) ซึ่งอยู่ในรูปของบทย่อ (Paragraph Abstract) โตรงเรื่อง (Sentence Outline) หรือใช้การขีดเส้นใต้ พิมพ์ด้วยตัวอักษรพิเศษ เพื่อเป็นส่วนที่แสดงถึงความคิดรวบยอด

ออสซูเบล (Ausubel, 1968 : 81-83) ได้กล่าวถึงเหตุผลของการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าว่าจะช่วยให้ผู้เรียนจำเนื้อหาได้ 2 ประการคือ ประการแรกทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นขอบข่ายอย่างกว้าง ๆ ของเนื้อเรื่องก่อนที่จะเริ่มเรียน ส่วนประการที่สอง คือ ช่วยรวบรวมเนื้อหาในเรื่องที่เรียนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาที่มีอยู่แล้ว ช่วยให้การสร้างความคุ้นเคยกับเนื้อหาใหม่ และช่วยให้เนื้อหานั้นมีลักษณะที่จะเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

ออสซูเบล และ ฟิทเจอร์วาลด์ (Ausubel and Fitzgerald, 1961) ได้แบ่งการจัดความคิดไว้ล่วงหน้า (Advance Organizer) 3 ประการ คือ

1. ประเภทเปรียบเทียบ (Comparative Organizer)
2. ประเภทบทย่อที่มีใจความตรงกันกับเนื้อหาที่เรียน (Expository Organizer)
3. ประเภทบทย่อที่กล่าวถึงความเป็นมาของเนื้อเรื่องที่เรียน (Historical Organizer)

ผลการทดลองพบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างเรียนเนื้อเรื่องไปแล้ว 10 วัน พบว่า

การจำบทย่อประเภทเปรียบเทียบ และประเภทที่มีใจความตรงกับเรื่องจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการจำมากกว่าแบบที่กล่าวถึงความ เป็นมาของเนื้อเรื่อง

ลอว์ตัน (Lawton, 1977 : 25-43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการให้การ จัดแบบความคิดล่วงหน้า และสนับสนุนความคิดที่ว่า การให้การ จัดความคิดล่วงหน้าประเภทบทย่อที่มีใจความตรงกับเรื่องที่เรียน ให้ประสิทธิภาพในการเรียนสูง โดยศึกษากับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียนอายุ 6 ปีและ 10 ปี วิทยาลัย 60 คน แบ่งแต่ละวัยออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยจัดความคิดล่วงหน้าประเภทบทย่อที่มีใจความตรงกับเนื้อเรื่องที่เรียน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลการเรียนรู้สูงและความคงทนในการจำดีกว่า

คลอสเตอร์และไวน์ (Kloster and Winne, 1989 : 9-15) ได้ศึกษาผลของการจัดระเบียบรูปแบบที่แตกต่างกันต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากแบบเรียน ซึ่งมี 4 แบบ คือ แบบให้ความคิดรวบยอด แบบเปรียบเทียบ แบบโครงร่าง และแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 8 จำนวน 199 คน เนื้อเรื่องที่น่าสนใจให้เรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีจำนวนค่า 2,000 ค่า ขณะที่ทำการทดลองนักเรียนจะได้รับค่าสิ่ง และมีครูคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ การจัดระเบียบเนื้อเรื่องแบบให้ความคิดรวบยอด แบบเปรียบเทียบ และแบบธรรมชาติ เสนอไว้ในหน้าเดียวกัน มี 4 ข้อหน้า มีหมายเลข 1-4 กำกับแต่ละตอน ส่วนแบบโครงร่างเสนอไว้ในหน้าเดียวกันเช่นกัน และมีหมายเลข 1-4 กำกับแต่ละใจความสำคัญ มีการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบแบบระลีกเสรี ซึ่งมี 5 ข้อ มีระดับยาก ปานกลาง และง่าย ผู้ตอบสามารถระลีกคำตอบให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และแบบทดสอบแบบเลือกตอบมี 2 ตอน ตอนที่ 1 ทดสอบความเข้าใจรายละเอียดที่สำคัญจำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมดมีจำนวน 15 ข้อ การวิเคราะห์ การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่าผลของการจัดรูปแบบแต่ละแบบ มีการระลีกได้ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการจัดระเบียบรูปแบบ

ให้ความคิดรวบยอด และแบบเปรียบเทียบที่ให้นักเรียนจะได้คะแนนสูงกว่าแบบโครงร่างและแบบธรรมดา จากการค้นพบสรุปได้ว่า การจัดระเบียบรูปแบบไม่สามารถยืนยันได้ว่าเด็กสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้านักเรียนใช้การจัดระเบียบรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะสูงขึ้นด้วย

ชาลี มหาบวรพต (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดความคิดแบบเรื่องย่อในการเสนอบทเรียนทางวิทยุ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และจัดเป็นผู้มีระดับความเข้าใจในการฟังสูง ปานกลาง ต่ำ แบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังนี้ 3 ระดับ กลุ่มที่ 1 ให้ฟังเรื่องย่อก่อนแล้วจึงฟังบทเรียนทางวิทยุ กลุ่มที่ 2 ให้ฟังเรื่องย่อภายหลังแล้วจึงฟังบทเรียน กลุ่มที่ 3 ให้ฟังบทย่อทั้งก่อนและหลังแล้วจึงฟังบทเรียน เมื่อฟังจบ ได้ทดสอบผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการฟังโดยแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังต่างกัน มีผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจไม่แตกต่างกัน และการใช้เรื่องย่อทั้ง 3 วิธี ให้ผลไม่แตกต่างกัน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดเนื้อเรื่องย่อไม่ว่าจะวางไว้ในตำแหน่ง หน้า กลาง หรือหลังเนื้อเรื่อง ต่างก็มีผลต่อความเข้าใจเรื่อง ซึ่งจะให้ผลดีมากกว่าไม่มีเรื่องย่อ และงานวิจัยบางเรื่องพบว่าการมีเรื่องย่อก่อนและหลังให้ผลต่อความเข้าใจไม่แตกต่างกัน แต่การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการมีเนื้อเรื่องย่อไว้ให้ผู้เรียนฟังก่อนการฟังเรื่องที่กำหนด และคาดว่าจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่าการวางเนื้อเรื่องย่อไว้ในตำแหน่งอื่น ๆ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่าวิธีเสนอเรื่องนั้นมีผลต่อความเข้าใจในการฟังของนักเรียน สำหรับนักเรียนไทยการฟังภาษาอังกฤษถือว่าเป็นทักษะที่ยาก โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ

เพราะผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงคาดว่า วิธีเสนอเรื่อง ที่นำมาใช้ในการฟังภาษาอังกฤษครั้งนี้ จะช่วยในด้านการแปลความหมาย ลดภาระในการสร้างมโนภาพ ลดความเครียดในการฟัง ตลอดจนสร้างแรงจูงใจ และสมาธิในการฟัง ซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ ในการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มที่มีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง ปานกลางและต่ำ สูงขึ้นทั้งสามกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้หาวิธีเสนอเรื่องและ ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาวิธีเสนอเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจของนักเรียน ที่มีระดับ ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ตลอดจนศึกษาร่วมระหว่าง ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ และวิธีเสนอเรื่อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังเรื่องของนักเรียน ที่ฟังภาษาอังกฤษโดยการฟังเรื่องโดยวิธีทัศน์ ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ และฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังเรื่องของ นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง นักเรียนที่มีระดับ ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษปานกลาง และนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจ ในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ
3. เพื่อศึกษากิจาร่วมระหว่างวิธีเสนอเรื่องและระดับความเข้าใจ ในการฟังภาษาอังกฤษ

สมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัย การสังเกต และทฤษฎีที่ได้ศึกษาโดยการนำเสนอ มาข้างต้น เกี่ยวกับวิธีเสนอเรื่อง และระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย เพื่อทำการทดสอบดังนี้

1. ถ้าให้นักเรียนฟังภาษาอังกฤษด้วยวิธีเสนอเรื่อง 4 วิธี คือ ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อและฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง นักเรียนจะได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

2. ถ้าให้นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่างกัน ฟังเรื่องด้วยวิธีเสนอเรื่องที่ต่างกัน 4 วิธี นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษปานกลางและนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ จะได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

3. ถ้าให้นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ สูง ปานกลาง และต่ำ ฟังภาษาอังกฤษด้วยวิธีเสนอเรื่อง 4 วิธี คือ ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อและฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียงแล้ว วิธีเสนอเรื่องทั้ง 4 วิธี จะส่งผลต่อคะแนนความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษแตกต่างกันออกไปตามระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ หรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีเสนอเรื่องและระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้รู้ว่า การฟังเรื่องโดยวิธีทัศน ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ และฟังเรื่องโดย

เทพยีนทิกเลียง จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษ
แตกต่างกันหรือไม่

1.2 ทำให้รู้ว่่านักเรียนกลุ่มใดมีความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษมากกว่ากันระหว่างกลุ่มที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง
กลุ่มที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษปานกลาง และนักเรียนที่มี
ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ

1.3 ทำให้รู้ว่ามีกิจกรรมระหว่างวิธีเสนอเรื่องและระดับ
ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษหรือไม่

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจ
ในการเลือกวิธีเสนอเรื่องที่เอื้อต่อการพัฒนาการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.2 เป็นแนวทางในการเลือกวิธีเสนอเรื่องและสื่อให้เหมาะสม
กับผู้เรียนที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่างกัน

2.3 เป็นแนวทางในการปรับปรุงตำราเรียนและวิธีสอน ซึ่ง
จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้น ตามระดับ
ความสามารถของแต่ละบุคคล

2.4 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยเพิ่มเติม สำหรับผู้
มีความสนใจเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษวิธีอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่
1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ยะลา จำนวน 468 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา

จำนวน 360 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ จำแนก
เป็น 3 ระดับได้แก่

3.1.1.1 ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง

3.1.1.2 ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษปานกลาง

3.1.1.3 ระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ

3.1.2 วิธีเสนอเรื่อง จำแนกเป็น 4 วิธี ได้แก่

3.1.2.1 ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน์

3.1.2.2 ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ

3.1.2.3 ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ

3.1.2.4 ฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในการฟังเรื่อง ซึ่งวัดได้จาก
คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. วิธีเสนอเรื่อง หมายถึง การให้ผู้รับการทดลองฟังเรื่อง
ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเงื่อนไข 4 เงื่อนไขการทดลอง คือ
ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน์ ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ ฟังเรื่องโดยการนำเรื่อง
ด้วยเรื่องย่อ และฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง หลังจากฟังเรื่องแล้วผู้รับการทดลอง
จะต้องทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการฟัง โดยใช้เวลาในการฟังเรื่องและ
ทำแบบทดสอบครั้งละประมาณ 35 นาที

2. ฟังเรื่องโดยวิธีทัศน หมายถึง การฟังเนื้อเรื่องภาษาอังกฤษ โดยการใช้วิธีทัศน

3. ฟังเรื่องโดยใช้ภาพประกอบ หมายถึง การฟังเรื่องภาษาอังกฤษ จากเทปบันทึกเสียงโดยใช้ภาพวาดระบายสีเกี่ยวกับเหตุการณ์ประกอบการฟัง ตลอดเนื้อเรื่องที่น่ามาให้ฟัง

4. ฟังเรื่องโดยการนำเรื่องด้วยเรื่องย่อ หมายถึง การฟังเรื่องย่อ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเนื้อเรื่องก่อนการฟังเรื่องภาษาอังกฤษทั้งหมด

5. ฟังเรื่องโดยเทปบันทึกเสียง หมายถึง การฟังเรื่องภาษาอังกฤษ จากเทปบันทึกเสียงเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป

6. ระดับความเข้าใจในการฟัง หมายถึง คะแนนความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จากการทดสอบความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยจำแนกกลุ่มบนและล่างร้อยละ 30 และกลุ่มกลาง ร้อยละ 40 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ คือ ผู้รับการทดลองที่ได้คะแนนสูงสุดลงมาร้อยละ 30 เป็นกลุ่มที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษสูง ผู้รับการทดลองที่ได้คะแนนต่ำสุดขึ้นไปร้อยละ 30 เป็นกลุ่มที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษต่ำ และผู้รับการทดลอง ที่ได้คะแนนระหว่างกลุ่มบนลงมาและกลุ่มล่างขึ้นไปร้อยละ 40 เป็นกลุ่มที่มีระดับความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษปานกลาง

7. ความเข้าใจในการฟังเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการ จับใจความสำคัญที่ได้จากการฟังข้อความ เรื่องราว หรือบทสนทนาในแต่ละครั้ง ที่วัดจากคะแนนการทำแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการฟังเรื่องภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังเรียนอยู่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนเฉลิมราชวรบำรุง จังหวัดยะลา